

دانشگاه فردوسی مشهد
معاونت برنامه ریزی و توسعه منابع

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۲	معرفی نظام ارزیابی و رتبه بندی URAP-۲۰۲۳
۴	جدول ۱: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر جهان
۴	جدول ۲: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر آسیا
۵	جدول ۳: رتبه و امتیاز دانشگاه‌های برتر ایران
۶	جدول ۴: وضعیت دانشگاه‌های برتر ایران در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲

معرفی نظام ارزیابی و رتبه‌بندی URAP^۱ – ۲۰۲۳

• مقدمه

موسسه تحقیقاتی URAP از سال ۲۰۰۹ در ترکیه شروع بکار نموده است. این موسسه، دانشگاه‌های جهان را از حیث عملکرد علمی و براساس تحلیل‌های کتاب‌سنجی و علم‌سنجی ارزیابی و رتبه‌بندی می‌نماید. این موسسه هر سال حدود ۳۰۰۰ دانشگاه را ارزیابی و پس از بررسی اطلاعات آن‌ها، دانشگاه‌های برتر را رتبه‌بندی می‌نماید و به این ترتیب با پوشش حدود ۱۲٪ از کلیه مؤسسات آموزش عالی جهان یکی از جامع‌ترین سیستم‌های رتبه‌بندی دانشگاهی در سطح جهان را ایجاد نموده است.

• شاخص‌های ارزیابی

این نظام رتبه‌بندی در مجموع با ۶ شاخص و با محوریت مقالات و انتشارات علمی اقدام به ارزیابی و رتبه‌بندی دانشگاه‌ها می‌نماید. کیفیت و کمیت مقالات و انتشارات و همکاری‌های علمی بین‌المللی در این ارزیابی‌ها لحاظ می‌شوند. شاخص‌های این نظام به شرح ذیل می‌باشند:

(۱) تعداد مقالات^۲ (وزن ۲۱٪)

این شاخص معیاری برای سنجش بهره‌وری علمی است که شامل مقالات منتشر شده در سال ۲۰۲۲ در مجلاتی که از نظر ضریب تأثیر مجله در چارک‌های اول، دوم و سوم فهرست شده‌اند. مقالاتی که شامل بیش از ۱۰۰۰ نویسنده باشند مستثنی هستند.

(۲) تعداد استنادها^۳ (وزن ۲۱٪)

این شاخص معیاری برای بررسی تأثیر پژوهش است که شامل مجموع تعداد استنادها در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۲۲ برای مقالات منتشر شده در مجلاتی است که از نظر ضریب تأثیر مجله در چارک‌های اول، دوم و سوم فهرست شده‌اند و این مقالات در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۲۲ منتشر شده‌اند. مقالاتی که شامل بیش از ۱۰۰۰ نویسنده باشند مستثنی هستند.

(۳) مجموع تولیدات علمی^۴ (وزن ۱۰٪)

این شاخص معیاری برای ارزیابی پایداری و تداوم بهره‌وری علمی است که تمام خروجی‌های علمی مؤسسات منتشر شده در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۲۲ را در بر می‌گیرد. تعداد کل تولیدات علمی تحت هیچ فیلتری قرار نمی‌گیرد.

^۱ University Ranking by Academic Performance

^۲ Article

^۳ Citation

^۴ Total Document

۴) تاثیر مقالات^۵ (وزن ۱۸٪)

این شاخص با هدف سنجش میزان بهره‌وری علمی موسسه با توجه به نسبت (citation per publication) CPP موسسه به CPP جهان در ۲۴ حوزه موضوعی محاسبه می‌گردد. این شاخص از فرمول زیر و بر اساس سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ محاسبه می‌گردد:

$$AIT = \sum_{i: 1-24} (CPP i \div CPP word) * Articles i$$

۵) تأثیر استناد^۶ (وزن ۱۵٪)

هدف از این شاخص اندازه‌گیری تأثیر پژوهش‌های یک موسسه در مقایسه با تأثیر پژوهش‌ها در سطح جهان می‌باشد. این سنجش با توجه به نسبت (citation per publication) CPP موسسه به CPP جهان در ۲۴ حوزه موضوعی محاسبه می‌گردد. این شاخص از فرمول زیر و بر اساس سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ محاسبه می‌گردد:

$$CIT = \sum_{i: 1-24} (CPP i \div CPP word) * Citations i$$

۶) همکاری‌های بین‌المللی^۷ (وزن ۱۵٪)

این شاخص نشان‌دهنده مقبولیت جهانی یک دانشگاه است و شامل تعداد مقالات منتشر شده با همکاری دانشگاه‌های خارجی طی سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ می‌باشد. اطلاعات مورد نظر از پایگاه InCites استخراج می‌گردد.

• گردآوری داده‌ها و امتیازدهی

اطلاعات مربوط به دانشگاه‌ها از پایگاه Web of Science و InCite که لیست دانشگاه‌های جهان را ارائه می‌دهد جمع‌آوری شده است. ۳۰۰۰ دانشگاه که بیشترین تعداد مقاله را دارا بوده‌اند در نظر گرفته شده و پس از پردازش داده‌هایشان رتبه‌بندی شده‌اند. امتیاز کل هر دانشگاه با توجه به وزن هر شاخص از امتیاز ۶۰۰ محاسبه می‌گردد.

• منبع: سایت اصلی URAP: <http://www.urapcenter.org/>

^۵ Article Impact Total

^۶ Citation Impact Total

^۷ International Collaboration

جدول ۱: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر جهان

رتبه جهانی	نام دانشگاه	نام کشور	امتیاز کل
۱	دانشگاه هاروارد	ایالات متحده آمریکا	۶۰۰
۲	دانشگاه تورنتو	کانادا	۵۷۴٫۸۴
۳	کالج دانشگاهی لندن	انگلستان	۵۷۲٫۹۲
۴	دانشگاه اکسفورد	انگلستان	۵۶۶٫۰۸
۵	دانشگاه تسینگ هوا	چین	۵۶۴٫۵۲
۶	دانشگاه استنفورد	ایالات متحده آمریکا	۵۶۱٫۴۲
۷	دانشگاه ژجیانگ	چین	۵۵۹٫۸۸
۸	دانشگاه پاریس	فرانسه	۵۵۹٫۳
۹	دانشگاه شانگهای جیاتانگ	چین	۵۵۶٫۱۹
۱۰	دانشگاه جانز هاپکینز	ایالات متحده آمریکا	۵۴۷٫۹۶

جدول ۲: رتبه و امتیاز ده دانشگاه برتر آسیا

رتبه در آسیا	نام دانشگاه	نام کشور	رتبه جهانی	امتیاز کل
۱	دانشگاه تسینگ هوا	چین	۵	۵۶۴٫۵۲
۲	دانشگاه ژجیانگ	چین	۷	۵۵۹٫۸۸
۳	دانشگاه شانگهای جیاتانگ	چین	۹	۵۵۶٫۱۹
۴	دانشگاه پکینگ	چین	۱۲	۵۴۲٫۶۴
۵	دانشگاه ملی سنگاپور	سنگاپور	۱۷	۵۳۰٫۰۵
۶	دانشگاه علم و صنعت هواژونگ	چین	۱۹	۵۲۸٫۳۹
۷	دانشگاه سون یات سن	چین	۲۰	۵۲۶٫۴۲
۸	دانشگاه فودان	چین	۲۸	۵۱۷٫۶۴
۹	دانشگاه علم و صنعت چین (CAS)	چین	۲۹	۵۱۵٫۴۴
۱۰	دانشگاه جنوب مرکزی	چین	۳۳	۵۱۱٫۵۷

دانشگاه فردوسی مشهد - معاونت برنامه ریزی و توسعه منابع

جدول ۳: رتبه و امتیاز دانشگاه‌های برتر ایران^۱

امتیاز دانشگاه‌ها به تفکیک شاخص‌های ارزیابی							رتبه در جهان	رتبه در کشور	نوع دانشگاه	نام دانشگاه
امتیاز کل	همکاری‌های بین‌المللی	تأثیر استنادها	تأثیر مقالات	مجموع تولیدات علمی	تعداد استنادها	تعداد مقالات				
۴۰۵.۱۶	۵۸.۶۸	۶۱.۹۴	۷۰.۸۷	۴۳.۵۳	۹۰.۴۱	۷۹.۷۳	۲۳۱	۱	جامع	دانشگاه تهران
۳۴۳.۶۶	۵۳.۳۳	۵۰.۳۹	۶۰.۲۶	۳۷.۱۲	۷۸.۲۸	۶۴.۲۷	۴۶۵	۲	جامع	دانشگاه تربیت مدرس
۳۳۴.۰۸	۵۵.۵۳	۴۸.۰۳	۶۰.۴۳	۳۵.۱۴	۷۴.۴۹	۶۰.۴۸	۵۱۷	۳	صنعتی	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۳۲۳.۸۴	۴۹.۷۳	۵۰.۳۴	۵۶.۶۸	۳۳.۶۸	۷۴.۰۵	۵۹.۳۵	۵۶۷	۴	جامع	دانشگاه تبریز
۳۲۳.۳۳	۵۴.۱۳	۴۶.۵۵	۵۹.۴۲	۳۳.۴۱	۷۲.۴۱	۵۶.۴۱	۵۷۱	۵	صنعتی	دانشگاه صنعتی شریف
۳۱۹.۲۸	۴۹.۳۲	۴۴.۹۷	۵۸.۰۵	۳۴.۰۸	۷۲.۳۸	۶۰.۴۸	۵۹۵	۶	صنعتی	دانشگاه علم و صنعت ایران
۲۹۹.۲۹	۴۴.۶۴	۴۵.۵۹	۵۲.۰۸	۳۳.۳۲	۶۶.۷۲	۵۶.۹۴	۷۰۷	۷	جامع	دانشگاه فردوسی مشهد
۲۹۳.۶	۴۳.۹۵	۴۵.۲	۵۱.۴۲	۳۲.۳۵	۶۷.۰۶	۵۳.۶۲	۷۵۴	۸	جامع	دانشگاه شیراز
۲۹۰.۳۵	۴۴.۹	۴۳.۸۴	۵۲.۳۱	۳۱.۶۲	۶۶.۴	۵۱.۲۹	۷۷۳	۹	صنعتی	دانشگاه صنعتی اصفهان
۲۸۵.۹۹	۴۲.۲	۴۳.۷۷	۵۰.۰۷	۳۲.۰۳	۶۴.۶	۵۳.۳۲	۷۹۵	۱۰	جامع	دانشگاه شهید بهشتی
۲۵۸.۹۳	۵۷.۶۹	۳۱.۸۵	۵۲.۰۲	۲۳.۳۹	۶۰.۶۱	۳۳.۳۷	۱۰۴۲	۱۱	صنعتی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل
۲۵۶.۶۲	۴۰.۱	۳۹.۴۲	۴۵.۸	۲۷.۷۲	۵۹.۱۴	۴۴.۴۴	۱۰۶۰	۱۲	صنعتی	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
۲۴۸.۱۲	۴۹.۸۸	۳۵.۳۲	۴۸.۷۱	۲۳.۵۳	۵۵.۸۸	۳۴.۸	۱۱۲۹	۱۳	جامع	دانشگاه محقق اردبیلی
۲۴۷.۴۲	۳۹.۴۹	۳۵.۷۱	۴۴.۵۵	۲۷.۵	۵۷.۲۴	۴۲.۹۲	۱۱۳۶	۱۴	جامع	دانشگاه گیلان
۲۴۳.۹۳	۳۷.۰۵	۳۷.۴۳	۴۲.۵۳	۲۷.۵۲	۵۶.۲۴	۴۳.۱۷	۱۱۶۴	۱۵	جامع	دانشگاه اصفهان

^۱ صرفاً اطلاعات مربوط به ۱۵ دانشگاه اول دانشگاه‌های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارائه شده است.

دانشگاه فردوسی مشهد - معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منابع

جدول ۴: وضعیت دانشگاه‌های برتر ایران^۱ در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال ۲۰۲۲

ردیف	نام دانشگاه	رتبه در کشور		رتبه در جهان	
		۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۳	۲۰۲۲
۱	دانشگاه تهران	۱	۱	۲۳۱	۲۳۲
۲	دانشگاه تربیت مدرس	۲	۲	۴۶۵	۴۷۱
۳	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳	۳	۵۱۷	۵۲۳
۴	دانشگاه تبریز	۴	۴	۵۶۷	۵۵۸
۵	دانشگاه صنعتی شریف	۵	۵	۵۷۱	۵۶۲
۶	دانشگاه علم و صنعت ایران	۶	۶	۵۹۵	۵۸۳
۷	دانشگاه فردوسی مشهد	۷	۸	۷۰۷	۶۹۶
۸	دانشگاه شیراز	۸	۷	۷۵۴	۶۹۱
۹	دانشگاه صنعتی اصفهان	۹	۹	۷۷۳	۶۹۸
۱۰	دانشگاه شهید بهشتی	۱۰	۱۰	۷۹۵	۷۵۱
۱۱	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۱۱	۱۲	۱۰۴۲	۱۰۶۴
۱۲	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	۱۲	۱۱	۱۰۶۰	۹۶۸
۱۳	دانشگاه محقق اردبیلی	۱۳	۱۶	۱۱۲۹	۱۱۸۲
۱۴	دانشگاه گیلان	۱۴	۱۳	۱۱۳۶	۱۰۹۲
۱۵	دانشگاه اصفهان	۱۵	۱۵	۱۱۶۴	۱۱۳۲

۱- صرفا اطلاعات مربوط به ۱۵ دانشگاه اول دانشگاه‌های تابع وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارائه شده است.